

DỰ THẢO LUẬT THUẾ MÔI TRƯỜNG

Thiếu bao quát và nỗi lo thuế chống thuế

Dự thảo Luật Thuế môi trường là dự án luật mới và phạm vi điều chỉnh của luật này có tác động đến hoạt động sản xuất, kinh doanh cũng như quyền lợi người tiêu dùng. Tuy nhiên dự luật còn có nhiều chỗ chéo, nhiều vấn đề bị bỏ sót, chưa được làm rõ liên quan đến thuế môi trường...

THIẾU BAO QUÁT

Theo dự thảo, có 5 nhóm hàng hóa, sản phẩm thuộc đối tượng chịu thuế là xăng dầu, than (trừ than bùn), chất làm lạnh chứa hydro-chloro-fluoro-carbon (dung dịch HCFC), túi nilon (trừ túi sinh học) và thuốc bảo vệ thực vật hạn chế sử dụng.

Tuy nhiên 5 nhóm hàng hoá trên chưa bao quát hết. Vì bản chất các chất gây ra ô nhiễm môi trường không đơn thuần là 5 nhóm được liệt kê trong Dự thảo, ví dụ, các chất phá hủy tầng ozon có nhiều chất tại sao chỉ đưa mỗi chất HCFC?

Theo dự thảo, các sản phẩm pin, ắc quy, thuốc lá, dung môi (dung trong sản xuất sơn), thuốc trừ sâu, xi măng... không phải chịu thuế. Nhưng có lẽ các nhà làm Luật nên đưa các mặt hàng này vào diện chịu thuế vì chúng tác động rất xấu đến môi trường.

Đối với mặt hàng xăng, theo quy định tại Điều 9 Dự thảo về biểu khung thuế môi trường, xăng bị áp mức thuế 1.000-4.000 đồng/lít trong khi mức thuế đối với dầu diesel là 500-2.000 đồng/lít. Tại sao dầu diesel gây nguy hại hơn xăng mà lại áp mức thuế thấp hơn? Trên thế giới, để đánh giá mức độ độc hại của nhiên liệu, người ta dựa trên chất ô nhiễm SO₂ sinh ra từ việc đốt nhiên liệu để làm căn cứ tính thuế. Như vậy, việc áp mức thuế suất cao hay thấp chủ yếu căn cứ trên hàm lượng lưu huỳnh có trong loại nhiên liệu đó. Tuy nhiên, theo dự thảo, hàm lượng lưu huỳnh trong xăng gần như bằng 0, nhưng lại bị đánh mức

thuế cao nhất, trong khi dầu mazut có hàm lượng lưu huỳnh có thể lên tới 3% thì được áp mức thấp nhất. Điều này không hợp lý.

Về thuốc bảo vệ thực vật hạn chế sử dụng: có lẽ không nên đánh thuế đối với "thuốc bảo vệ thực vật hạn chế sử dụng" vì nếu sử dụng đúng liều lượng thì những loại thuốc sử dụng trong nông nghiệp, thuốc trừ mối, thuốc bảo quản lâm sản, thuốc khử trùng kho sẽ có lợi chứ không gây hại. Dự thảo cần phải xác định một cách rõ ràng mục tiêu đánh thuế môi trường là đánh vào các sản phẩm gây hại cho môi trường hay là tác động xấu đến sức khỏe của con người. Việc xác định rõ mục tiêu sẽ quyết định đến việc xác định các đối tượng chịu thuế.

Ngoài ra, dự thảo cũng chưa linh hoạt trong việc áp dụng hoặc xét miễn giảm cho từng đối tượng chịu thuế như DN có đầu tư thiết bị sản xuất và xử lý chất thải hiện đại, sản phẩm có tỷ lệ nội địa cao...

NỖI LO THUẾ CHỐNG THUẾ

Theo chúng tôi có thể lấy giá tính thuế của các loại thuế nhập khẩu, thuế GTGT để tính cho thuế môi trường. Trong trường hợp áp dụng mức thuế suất tuyệt đối, số tiền thu thuế sẽ ổn định qua từng năm. Tuy nhiên, với tình trạng giá cả leo thang như hiện nay, mục đích của việc thu thuế có thể sẽ không đạt được. Còn nếu áp mức thuế tương đối thì khi giá lên cao, số tiền thu thuế cũng sẽ tăng lên tương ứng. Như vậy, luật thuế mới đủ mạnh để hạn chế việc

sử dụng các sản phẩm gây hại cho môi trường.

Dự thảo quy định 3 trường hợp không phải chịu thuế môi trường là các hàng hóa không sử dụng, tiêu thụ trong nước nên không gây ảnh hưởng xấu đến môi trường tại Việt Nam. Đây là ba trường hợp hợp lý với yêu cầu đặt ra của Luật Thuế môi trường là điều tiết vào hàng hóa gây ô nhiễm môi trường tại Việt Nam. Tuy nhiên, quy định trên chưa bao quát hết các trường hợp hàng hóa không được sử dụng ở Việt Nam, thiếu trường hợp "hàng hóa mượn đường qua cửa khẩu, biên giới Việt Nam". Rõ ràng, trong trường hợp này, hàng hóa mặc dù cũng có yếu tố độc hại và ảnh hưởng xấu đến môi trường nhưng chúng không được sử dụng và tiêu dùng trên lãnh thổ Việt Nam.

Ngoài ra, khung thuế suất của nhóm mặt hàng xăng dầu theo dự thảo là quá cao. Điều này sẽ đẩy giá cước vận tải lên cao so với các nước trong khu vực. Thực tế, xăng đang là đối tượng chịu thuế tiêu thụ đặc biệt. Lý do đánh thuế tiêu thụ đặc biệt đối với mặt hàng này là vì tác động xấu đến môi trường nên phải cần thiết hạn chế sử dụng hoặc tìm kiếm sản phẩm khác thân thiện với môi trường để thay thế. Nếu đưa xăng vào đối tượng chịu thuế của Luật Thuế môi trường với cùng lý do trên thì xăng đã chịu hai loại thuế của cùng một mục đích điều chỉnh, như vậy là không hợp lý. Do đó, đề nghị đưa xăng ra khỏi đối

(xem tiếp trang 14)

NỮ Y TÁ BUÔN BÁN THAI NHI LÀM BÙA CHỦ

Cảnh sát Thái Lan vừa bắt giữ một cựu y tá bị tình nghi buôn bán các bào thai để thực hiện các nghi lễ mê tín.

Vụ việc được phanh phui khi một thợ săn vô tình tìm thấy 14 lọ thủy tinh có chứa các bào thai ngâm trong dung dịch ở một ngôi nhà bỏ hoang tại Ubon Ratchathani, một tỉnh đông bắc Thái Lan.

Sau một thời gian lần theo các dấu vết, cảnh sát đã bắt giữ cựu y tá Ura Sutthiwong. Sutthiwong là người trực tiếp thu gom các thai nhi từ các ca phá thai do chính bà ta thực hiện, hầu hết các hoạt động này đều là bất hợp pháp.

Cảnh sát cho biết đây chỉ là một hình thức mê tín của người dân. Việc buôn bán các bào thai là vi phạm pháp luật và vi phạm đạo đức con người. Hiện cảnh sát cũng đang tiếp tục mở rộng điều tra để tìm ra những người có liên quan đến đường dây tiêu thụ các "sản phẩm" này.

TRỒNG HOA TRONG ÁO CHÍP

Thoạt nhìn, những chậu hoa này chẳng có gì khác thường. Tuy nhiên, nếu để ý kỹ, mọi người có thể nhận ra chúng thực chất là những chiếc áo chíp.

Có thể nói, đây là một ý tưởng trồng hoa hết sức độc đáo do cô Jill Thomas nghĩ ra. Mục đích trồng hoa trong những chiếc áo chíp cũ của cô thợ cắt tóc 42 tuổi là gửi một thông điệp nghiêm túc về căn bệnh ung thư vú tới tất cả mọi người xung quanh. Theo lời Jill, cô muốn mọi người mỉm cười và nâng cao nhận thức về căn bệnh nguy hiểm này.

Hai trong số những chiếc áo chíp cỡ 34G của Jill Thomas hiện đang được treo bên ngoài nhà cô tại Deeping St James thuộc hạt Lincolnshire (nước Anh).

Để cung cấp dưỡng chất cho hoa, cô Thomas đã khâu một lớp chống thấm nước dưới đáy chậu áo trước khi bọc đất xung quanh rễ cây.

"Mọi người thường dừng lại bên ngoài nhà tôi và bàn tán về những chậu hoa. Thậm chí, họ còn bày tỏ sự thích thú và ước gì mình đã nghĩ ra ý tưởng này từ trước", cô thợ cắt tóc người Anh tự hào chia sẻ.

LÀM 'CHUYỆN ẤY' VỚI BÒ

Một thanh niên người Indonesia cho biết anh ta làm 'chuyện ấy' với bò vì bị bò quyến rũ.

Gusti Ngurah Alit, 18 tuổi, bị người hàng xóm bắt gặp quả tang đang quan hệ tình dục với bò. Theo nguồn tin từ tờ Jakarta Globe, Alit nói rằng anh ta không nhìn thấy con bò nào mà chỉ nhìn thấy một cô gái rất xinh đẹp. Alit kể lại: "Cô gái đó gọi tên tôi và quyến rũ tôi".

Dù có thanh minh tới đâu thì sự thật là Alit đã quan hệ với bò. Theo tục lệ của dân làng, Alit phải cưới con bò đó. Bên cạnh đó, thanh niên này bị phạt 2.000 đồng tiền cổ của Indonesia. Trường bản nói thanh niên này sinh sống phải bồi thường cho chủ nhân của bò 545 đô la Mỹ.

DỰ THẢO LUẬT THUẾ MÔI TRƯỜNG... (tiếp theo trang 9)

tượng chịu thuế của thuế tiêu thụ đặc biệt nếu đã đánh thuế xăng ở Luật Thuế môi trường.

Đối với người nộp thuế, Dự thảo quy định thuế môi trường thu đối với 3 hành vi là khai thác, sản xuất, nhập khẩu hàng hóa. Tuy nhiên, thuế môi trường chỉ nên thu một lần nếu khâu khai thác đã nộp thì khâu sản xuất không phải nộp nữa, tương tự nếu khâu nhập khẩu đã nộp thì đến khâu sản xuất sẽ được khấu trừ số thuế đã nộp. Dự thảo cần phải quy định rõ điều này để tránh thu nhiều lần cho một đối tượng.

Theo đó, đối với biểu khung thuế môi trường cần phải có căn cứ khoa học để xác định mức thuế phù hợp. Bởi biểu khung thuế môi trường quy định trong Dự thảo là chưa hợp lý. Ngoài ra, khoảng cách giữa mức sản và mức trần của mức thuế là khá cao (than, các thuốc bảo vệ thực vật hạn chế sử dụng, dung dịch HCFC gấp 5 lần; xăng, dầu diesel là 4 lần ...) trong khi Dự thảo không đưa ra các căn cứ để xác định các tiêu chí áp dụng mức thuế thấp nhất, cao nhất, trung bình trong khung thuế, điều này có thể gây tâm lý không ổn định cho nhà đầu tư, doanh nghiệp

sản xuất, kinh doanh đối với các đối tượng chịu thuế.

Thiết nghĩ, dự thảo luật cần được xem xét và phân tích một cách thấu tình, đạt lý.

KẾT:

Dự thảo Luật thuế môi trường ra đời là hoàn toàn phù hợp với xu thế hiện nay. Tuy nhiên phạm vi đối tượng chịu thuế còn hẹp vì thế dự luật cần bao quát hơn, liệt kê đầy đủ chính xác các sản phẩm tác động tiêu cực, gây ô nhiễm môi trường để điều chỉnh thu thuế tránh bỏ lọt hoặc điều chỉnh theo cơ chế thu phí thiếu hiệu quả như thời gian qua. Bên cạnh đó Luật thuế môi trường là một sắc thuế mới có quan hệ với các sắc thuế khác như thuế tài nguyên, Thuế nhập khẩu, thuế tiêu thụ đặc biệt và các khoản phí liên quan đến bảo vệ môi trường. Chính vì vậy, trong quá trình ban hành Luật thuế môi trường nói riêng, hoàn thành hệ thống thuế nói chung cơ quan soạn thảo cần nghiên cứu xem xét cân nhắc để tạo ra sự đồng bộ thống nhất giữa các khoản thuế tránh sự trùng lặp chồng chéo... ❀

THS. KAZUTI NGUYỄN